

नेपाल सरकार
लेखा तथा पशुपन्धी विकास मन्त्रालय
कोमिड-१९ कानूनमा हामारीका सन्दर्भमा

कृषि तथा पशुपन्धी विकास मन्त्रालयको अनुरोध

कोरोना भाइरसको विश्वव्यापी महामारीको संक्रामक प्रसार न्यूनीकरण गरी नेपाली जनताको जीवन रक्षार्थ गरिएको बन्दावन्दीको अवस्थामा समेत कृषि सम्बन्धी गतिविधि नियमित नराखे भोलीका दिनमा खाद्य असुरक्षाको अवस्था आउन सक्ने सम्भावना छ । यस्तो अवस्था आउन नदिन, बन्दावन्दीको समयमा समेत कृषि कर्मलाई जारी राख्ने नेपाल सरकारको निर्णय भए बमोजिम यस क्षेत्रमा संलग्न कृषक, व्यवसायी, कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक, सञ्चारकर्मी लगायत सम्बद्ध सबैमा आ-आफ्नो स्थानबाट निम्नानुसारका कार्य गर्न/गराउन सहयोगको लागि कृषि तथा पशुपन्धी विकास मन्त्रालय हार्दिक अनुरोध गर्दछ ।

१. कृषक वर्गलाई संकमणबाट बच्न सावधानीका उपायहरूको पालना गरी नियमित रूपमा कृषि कर्ममा लाग्नु हुन निम्नानुसार अनुरोध छ ।

- संभव भएसम्म जग्गा बाँझो नराखौ, सिजन अनुसार जुन बाली लगाउन सकिन्छ, सो बाली लगाउने कार्यमा जुट्टै ।
- बाली लगाउने, गोड्ने, काट्ने / उठाउने, माछा, मौरी र पशुपन्धीपालनका कार्यका साथै उत्पादित वस्तुको वजारीकरणका काम निर्वाध रूपमा जारी राखौ ।
- बाली लगाउने, गोड्ने, काट्ने / उठाउने जस्ता कार्यमा संलग्न हुने प्रत्येक व्यक्तिले आपसमा कम्तिमा ३ फिटको दूरी कायम हुने गरी क्षेत्र तोकेर काम गरौ ।
- काम गर्दा, विश्रामको समयमा, खाजा वा चिया खाने बेला, आवत जावत गर्दा समेत कम्तिमा ३ फिटको दूरी कायम राखौ र व्यक्तिगत सुरक्षार्थ मास्क लगाउने वा सल वा रुमालले मुख ढोप्ने गरौ ।
- कृषि कार्यमा मेशिनको प्रयोग गर्न मिलेसम्म मेशिनको प्रयोग गरौ, मेसिनरीहरूको प्रयोग अगाडि र पछि सावुन पानीले हात धुन नविसौं ।
- मेशिन लगायतका अन्य सरसामान, उपकरणहरूको प्रयोगमा लैजानु अघि र फर्काएपछि राम्रोसंग निर्मलीकरण गरौ ।
- स्वस्थ व्यक्ति मात्र कृषि काममा संलग्न होऔ, सम्भावित संक्रमितलाई काममा नलगौ ।
- तरकारी र फलफूल नर्सरीबाट बिरुवा बितरण गर्दा, मत्स्य नर्सरीबाट भुरा बितरण गर्दा, दुर्घ सहकारीले दूध संकलन गर्दा सीमित व्यक्तिमात्र उपस्थित हुने र भौतिक दूरीको पालना लगायत स्वास्थ्यका अन्य सावधानी अपनाओ । यस्ता गतिविधि गर्दा मास्क प्रयोग गर्ने र सावुनपानीले हात धुने व्यवस्था गरौ ।

२०७६/१९१९८

- पशुपन्धीका गोठ/फार्मसा कार्य गर्दा छुट्टै लुगा र जुत्ताको प्रयोग गरौ । गोठ/खोरमा नियमित निसंक्रमण गरौ । पशुपन्धीमा स्वास्थ्य सम्बन्धी कुनै समस्या देखापेरेमा नजिकमा रहेका पशुसेवा प्राविधिक वा पशुपन्धी अस्पताल तथा विज्ञ केन्द्रका प्राविधिकसंग सम्पर्क राखौ । पशुपन्धीका संक्रामक रोग विरुद्ध प्राविधिकको सल्लाह अनुसार नियमित खोप लगाओ ।
  - बजारमा लानु पर्ने बालीवस्तु यदि केही समय भण्डारण गर्न सम्भव छ भने भण्डारण गरौ, बजार लग्न हतार नगरौ ।
  - माल सामान ढुवानीका क्रममा सवारी साधनमा रहने व्यक्तिहरूले स्वास्थ्य सुरक्षाका उपाय अपनाओ । सवारी साधनमा अनिवार्य रूपमा स्यानीटाइजर राखौ । सवारी साधन चलाउनु अघि र पछि नियमित रूपमा धुने गरौ ।
  - तरकारी, फलफूल जस्ता चाडै विग्रने बाली बजार लैजान नसकेमा सम्भव भएमा शीत भण्डारमा राखे, नभए संरक्षण गरी (सुकाउने, सिन्की वा गुन्दुक बनाउने, अचार बनाउने, जुस बनाउने अदि) राखौ । माछा विक्री गर्न सम्भव नभएमा सुकाएर, भ्याकुम प्याकिङ गरेर, नुनमा संरक्षण गरेर, धुँवा लगाएर तथा अन्य विधिहरूको प्रयोग गरेर संरक्षण गर्न सकिन्छ । विक्री हुन नसकेको दुधलाइ खुवा धीउ, पनि लगायतका दुर्घटपदार्थ बनाएर संरक्षण गरौ ।
  - धान, तरकारी, धाँस लगायतका वालीका बीउ विजन, मल, विषादि, दाना, पशुपन्धीका औषधी, खोप, दाना, कृत्रिम गर्भाधान सेवा वा अन्य उपकरणका लागि समयमा नै नजिकका कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिकसंग समन्वय गरी सम्बन्धित कृषि सहकारी, कम्पनी वा एग्रोभेट वा भेटेरिनरी औषधि पसलमा सम्पर्क राखौ ।
  - बालीविरुवाको नियमित निरीक्षण गरौ, रोग कीराको समस्या भएमा नजिकमा उपलब्ध कृषि प्राविधिकसंग सम्पर्क राखौ ।
  - फलफूलका विरुवाको माग गर्नु परे, तोकिएका श्रोत केन्द्र वा संबन्धित क्षेत्रमा कृयाशील कृषि प्राविधिकसंग सम्पर्क राखौ ।
  - कृषि कर्ममा संलग्न व्यक्तिले काम गर्ने ठाँउ वरिपरि थुक्ने वा सिङ्गान फाल्ने नगरौ । काम गर्दा सकेसम्म आँखा, कान, नाक, मुख नछोओ ।
2. काममा जानु अगाडि, कार्यस्थलमा पानी, चिया वा खाजा खानु अगाडि र घरमा पुगे पछि अनिवार्यरूपमा सावुन पानीले हात धुने गरौ ।
3. स्थानीय तहको सहकार्यमा कृषक समूह र सहकारीले कृषि वस्तुको बजार व्यवस्थापन, कृषि सामाग्रीको माँग संकलन र ढुवानीमा सहयोग गरी किसानका समस्या समाधानकालागि सहजीकरण गरौ ।
4. तीनै तहका सरकार र अन्य निकायमा कार्यरत कृषि तथा पशुसेवा प्राविधिकलाई कृषकको मनोबल बढाउने खालका सुचना र जानकारी दिनुहुन अनुरोध छ । कृषकले भोग्नु परेका समस्या समाधानका लागि जसले जहाँवाट सकिन्छ सहजीकरण गरौ । कृषकसंग सूचना र संचारका विभिन्न माध्यम प्रयोग गरी सम्पर्क कायम

2076/07/1992

गरै । यो समयमा गर्नु पर्ने काम, ध्यान दिनु पन कुराहरूका बारेमा प्राविधिक जानकारी प्रदान गरै । कृषकलाई आवश्यक मत, बीउविजन, विषादी, दाना, खोप, औषधी तथा उपकरणको व्यवस्थापनका लागि सहयोग गरै ।

५. कृषकका समस्याका बारेमा लेछा वा वोल्दा तिनको मनोवल बढाउने, उत्प्रेरित गर्ने र जाँगर बढाउने खालका जानकारी दिन सबै सञ्चारकर्मी मित्रहरूलाई अनुरोध छ । कृषि कर्ममा प्रयोग हुने सामग्रीको उपलब्धता, उत्पादित वस्तुको संभावित बजारीकरण र प्राविधिक सेवाटेवा सम्बन्धी जानकारी लगायतका अन्य सूचना प्रशारण र प्रकाशन गरी सहयोग गरी दिनु हुन अनुरोध छ ।
६. कतिपय कृषि तथा पशुपन्धी सामग्रीका खुद्रा विक्रेताहरूले अहिलेको असहज परिस्थितिमा समेत आफ्नो सेवा सुचारू राख्नुभएको छ, यसलाई कायम राख्दै अझ बढी सेवाका लागि अनुरोध छ । स्थानीय तह र प्रशासनसंगको समन्वयमा निर्धारित भौतिक दुरी कायम हुने गरी खुल्न नसकेका पसलहरू पनि खोल्ने व्यवस्था मिलाउन र पसल आउन नसक्ने कृषकहरूका लागि होम डेलीभरीको व्यवस्था मिलाउन वा सामुहिकरूपमा माँग संकलन गरी ढुवानीको व्यवस्था मिलाइ दिन अनुरोध छ ।
७. स्थानीय तहका पदाधिकारी र स्थानीय प्रशासनको समन्वयमा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका सबै विधिहरू परिपालना गरी कृषि बजार संचालन गर्ने कृषि बजार संचालक र व्यवस्थापकहरूलाई अनुरोध छ ।
८. स्वदेशी तरकारीको पर्यास उत्पादन भएकाले यसको बजारीकरणका लागि सहयोग पुर्याउन तरकारी आयातकर्ता र थोक विक्रेतालाई अनुरोध छ ।
९. कृषि उपज, कृषि सामग्री, कृषि कर्मकालागि आवश्यक अन्य वस्तुहरू ढुवानी सहजीकरणका लागि स्थानीय प्रशासन र सुरक्षाकर्मीले खेलेको भूमिकाको सराहना गर्दै कतै अवरोध नहुने गरी कृषिजन्य वस्तुहरू र कृषिजन्य सामग्रीहरूको ढुवानी तथा कृषिजन्य उपज र माछामासु विक्री गर्ने पसल खोल्ने व्यवस्था मिलाउनु हुन पुनः अनुरोध छ ।
१०. दाना, ह्याचरी, दुग्ध प्रशोधन जस्ता उद्योगहरूमा श्रमिक कामदारलाई भौतिक दूरी कायम राख्दै व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गरी नियमित कामकाजमा लगाउन सबै उद्यमीहरूलाई अनुरोध छ ।

20/07/1972